

## **Vyjádření k průběhu a výsledkům první etapy projektu** **„Komunitní plánování v mikroregionu Kdyňsko“**

První etapa projektu trvala od 1. srpna do 1. listopadu 2005. Hlavními aktivitami této etapy jsou podle projektové dokumentace:

- 1) ustavení řídicí skupiny (dále je ŘS),
- 2) školení členů ŘS,
- 3) oslovení veřejnosti a přizvání dalších účastníků,
- 4) vytvoření pracovních skupin.

Z předložených dokumentů o realizaci jednotlivých aktivit ze strany zpracovatele projektu vyplývá, že se podařilo kontaktovat spolupracovníky a ustavit řídicí skupinu projektu. Také vznikly jednotlivé pracovní skupiny, a to pracovní skupina (dále jen PS) pro seniory, pro osoby se zdravotním postižením a navíc (v porovnání s původním předpokladem) PS pro mládež. Kromě těchto skupin vytvořených podle cílových skupin byla ustavena rovněž „úkolová“ PS pro zpracování publikace o sociálních službách a dále je zajištěna spolupráce s terénními pracovníky z některých obcí sdružených ve Sdružení obcí Kdyňska. Tyto aktivity lze považovat za klíčové pro odstartování projektu. Co se týče složení jednotlivých skupin, je patrné, že v porovnání s původním záměrem se členem ŘS nestal předseda Sdružení obcí Kdyňska a zároveň starosta obce Kdyně a za stranu „zadavatelů“ tak v ŘS působí jen tajemnice sdružení a MÚ Kdyně v jedné osobě. Zainteresování „zadavatelů“ do projektu je však řešeno informováním starostů obcí sdružení. Pro další práci, zejména pro fázi navrhování priorit a opatření, která se ukáží jako potřebná, předkládám ke zvážení možnost většího zapojení zadavatelů do projektu, aby se podařilo získat i v dalším průběhu projektu dostatečnou politickou podporu pro následnou realizaci konkrétních opatření a kroků v sociálních službách. Přínosné je každopádně získání spolupracovníků z řad terénních pracovníků, bez nichž by se celá akce jen těžko realizovala. Také vytvoření speciální PS ke zpracování publikace se nyní jeví jako vhodný krok. V PS pro mládež by mohlo být přínosné postupně doplnit resp. rozšířit její složení, což je v obecné rovině jako přizvání dalších spolupracovníků (ve vztahu k nepokrytí všech obcí terénními pracovníky) samotným zpracovatelem ostatně navrhováno. O doplnění ŘS a PS se také hovoří ve studii proveditelnosti a lze se domnívat, že tomuto bodu tak bude věnována dostatečná pozornost (po informační kampani). Jednoznačně pozitivní je v tomto ohledu i to, že se díky informační kampani přihlásili zástupci některých spolků, kteří by se mohli stát dalšími spolupracovníky.

V oslovování veřejnosti bylo podniknuto několik kroků. Téma komunitního plánování sociálních služeb (dále jen kpss) bylo prezentováno jak v místním tisku (deset příspěvků oproti původně zamýšleným pěti) a v relaci Českého rozhlasu, tak i na veřejných akcích (devět setkání). Menší počet setkání, než byl v plánu, byl odůvodněn možností získávat informace v informačním středisku v Kdyni, které

sloužilo i jako místo sběru dotazníků od veřejnosti. V této fázi bylo nakonec upuštěno od prezentování kpss v regionálním vysílání TV a zpracovatel projektu navrhuje přesun této aktivity až na dobu, kdy budou k dispozici hmatatelné výsledky vzešlé z procesu kpss. Z tohoto důvodu bylo zintenzivněno informování prostřednictvím tištěných médií (viz výše). Uskutečnila se soutěž v mateřských a základních školách, která byla posléze spojena pro oba typy škol a koncipována jako výtvarná soutěž.

Součástí zpravodaje „Kdyňsko“ byl také dotazník zjišťující povědomí lidí o sociálních službách (celkem vytištěno 5 000 ks) , jež zároveň sloužil jako informační zdroj (oboustranné potištění – na jedné straně dotazník, na druhé informace o kpss). Jak plyne ze sdělení realizátorů projektu, jako jeden ze závěrů se ukázalo, že lidé často označovali za chybějící ty sociální služby, které neznají. V této souvislosti se nabízí otázka, zda by nebylo účelnějším se při příštím zjišťování ptát např. spíše na životní situace, s nimiž lidé potřebují pomoci nebo si nevědí rady a z nich teprve následně odvodit, které sociální služby označené potřeby či přání naplňují. Uvedený postup by umožnil vyhnout se popsanému jevu a dal by možnost vyjádření každému člověku bez ohledu na jeho (ne)znalost stávajících sociálních služeb a zvýšila by se tak skutečná využitelnost údajů.

V rámci schůzky ŘS proběhlo školení jejích členů o kpss, a to ze strany metodičky projektu. Některé praktické zkušenosti členové ŘS získali i při návštěvě Svitav, kde kpss probíhá.

K závěrům a úkolům, jež byly na konci první etapy ŘS definovány, je možné poznamenat, že např. při seznamování veřejnosti s rozmanitými druhy soc. služeb v místním zpravodaji by mohlo být více ilustrativní současné zveřejňování popisu (definice) služby a konkrétních příkladů využívání té které služby (příležitost inspirovat se na Písecku, kde působí metodička projektu nebo na Svitavsku, kam byla uskutečněna studijní návštěva) a přiblížit tak čtenářům zřejmě rádo by odborný výklad (při předpokladu převzetí definic druhů služeb ze zákona o soc. službách) na názorných příkladech (k čemu je v běžném životě nějakému nejmenovanému uživateli příslušná soc. služba, kterou užívá, prospěšná, jak v a čem mu pomáhá, co získává jejím využíváním apod.).

Co se týče další práce v následující etapě, u sociálně demografické analýzy doporučuji zaměřit se skutečně jen na zjišťování těch údajů, jež budou pro plánování sociálních služeb potřebné. V praxi se někdy ukazuje, že dochází ke zbytečnému zatížení spolupracovníků sběrem následně nepotřebných dat a jejich zpracováním. Za vhodné proto považuji na schůzkách ŘS i PS si předem ujasnit, co má být cílem a účelem zpracování analýzy a jaké údaje je tedy nutné opravdu sbírat a dále s nimi pracovat. Ve vztahu ke zamýšlenému využití studie Socioklubu (Obce, města, regiony a sociální služby) upozorňuji, že při využití v ní udávaného postupu srovnávání určitých hodnot z dané lokality (tj. mikroregion Kdyňsko) s tzv. normativy je zapotřebí brát v úvahu, že ukazatelem skutečné potřeby některého druhu sociálních služeb nemohou být de facto vypočítané hodnoty, ale právě kvalitně provedené zjišťování potřeb a názorů o soc. službách přímo mezi

současnými uživateli a veřejností. Také s ohledem na předem stanovené cílové skupiny (senioři, osoby se zdravotním postižením, dodatečně mládež) a jejich plánované budoucí rozšiřování (viz Studie proveditelnosti, kap. 4) může být při koncipování dotazníků, setkávání s veřejností apod. vhodné rámcově zjišťovat i možné neuspokojené potřeby nebo problémové oblasti v širším záběru, aby bylo možné na základě takto získaných informací např. vytipovat další cílové skupiny, na něž by se plánování soc. služeb mělo v dalším cyklu zaměřit a neopomíjet tak méně „tradiční“ uživatelské skupiny (např. uživatelé drog, oběti domácího násilí, lidé opouštějící výkon trestu, lidé z etnických nebo národnostních menšin apod.). U dotazníku pro poskytovatele služeb bude zajisté zapotřebí zacílit pozornost nejen na samotné zpracování dotazníku a jeho následné vyhodnocení, ale při jeho distribuci rovněž dostatečně zajistit vysvětlení účelu dotazování a nastínění záměru, jak se bude s údaji o každém poskytovateli pracovat a nabídnout rovnou zaslání přehledu soc. služeb těm, kteří dotazník vyplní (a případně dále propagovat možnost účasti v PS příp. ŘS). U přehledu současných poskytovatelů se též osvědčuje utvořit nejprve první pracovní verzi a tu v rámci pracovních skupin, ŘS a také pilotně mezi některými uživateli soc. služeb nebo zástupci veřejnosti „otestovat“ – tj. ověřit, zda předpokládaný obsah a forma zpracování brožury je zejm. pro veřejnost, jakožto cílovou skupinu brožury, dostatečně srozumitelná, přístupná a využitelná. Hotovou brožuru bude možné distribuovat také na taková místa jako jsou např. knihovny, obecní vývěsky, prodejny potravin. Jako efektivně promyšlený se ukazuje plán nejprve zpracovat přehled poskytovaných služeb a průběžně veřejnost informovat o sociálních službách prostřednictvím článků v místním tisku a teprve poté přistoupit ke zmapování přání veřejnosti. Pro lepší informovanost je na místě též urychlit dokončení webových stránek a průběžně je aktualizovat (např. i oznámení o konání různých akcí souvisejících s kpss, elektronické verze dotazníků, kontakty na členy ŘS a PS apod.).

PhDr. Vladana Vasková  
Prosinec 2005